

3.2.2 Mluvím a vím, co říkám

Účastníků	8-15
Fyzická náročnost	II
Psychická náročnost	II
Autoři	Jana Prokešová, Aleš Pilgr
Počet uvádějících	1
Čas na realizaci	45 minut
Čas na přípravu	60 minut
Prostředí	Interiér
Rozdělení	žáci každý sám za sebe

Cíle

Žáci si uvědomí, jak se v mluveném projevu používá hlas a dech, a jak v sobě jednoduše definovat myšlenku, kterou chtějí sdělit. Nabyté dovednosti žáci použijí při tvorbě krátkých příběhů.

Sdělení

Dech, hlas a myšlenka, kterou chci říci, je pro člověka při mluveném projevu (veřejném i neveřejném) to nejdůležitější. Proto je potřeba tyto dovednosti trénovat.

Metody

Aktivizace, Dramatická výchova, Imaginace, Skupinová výuka.

[Metody a formy](#)

Klíčové kompetence

- Komunikace v mateřském jazyce je rozvíjena:
 - cvičením mluveného projevu - dechové cvičení, práce s mimikou, asociace.
- Schopnost učit se je rozvíjena:
 - plněním úkolů a sebereflexí.
- Sociální a občanské schopnosti jsou rozvíjeny:
 - naladěním se na ostatní ve skupinových aktivitách.

Forma a popis realizace

Vnitřní skupinová aktivita, kterou vede jeden realizátor. Realizátor vede rétorickou rozcvičku pro celou skupinu. U žáků postupně dochází k aktivizaci asociačního myšlení. Následně účastníky rozdělí na dvě skupiny po 4 - 7 účastnících a v kruhu tvoří krátké příběhy. Poslední část je na dvojice, jeden vypráví příběh a druhý ho „příkazy“ koriguje. Celá aktivita probíhá ve stoje a realizátor se snaží, aby žáci měli po celou dobu uvolněné tělo a pevný postoj.

Uvedení

Příprava

Prázdný prostor alespoň 30m². Počítač a reproduktor na pouštění hudby.

Realizace

Struktura aktivity:

* Uvolnění těla, pohybové asociace * Rozcvičení mluvidel a hlasivek * Asociace, tvorba příběhu * Tvorba příběhu v celé skupině * Příběh s příkazem - překážkou

Rozvedení struktury:

* Uvolnění těla, pohybové asociace

Realizátor pozve žáky do prostoru. Pustí hudbu a nechá žáky chodit po prostoru se zadáním, ať si uvolní své tělo, vyklepají končetiny, proskáčou se. Postupně tyto „uvolňovací cviky“ začne mísit se zadáním už na konkrétnější činnosti - důležité je používat tělo, mohou si pomoci zvuky, ale neměli by souvisle mluvit (např. chodíte lesem, běháte po louce, brodíte se bahnem, přes cestu máte velkou kládu). V další části pustí realizátor hudbu, která se žákům už pojí s nějakou asociací či atmosférou a opět dává konkrétní zadání, které žáci předvádějí (klaun se učí žonglovat, klauniáda, poprvé v tanečních, labutí jezero, opera, rockový koncert). Realizátor zadání rozšiřuje, ať ho plní žáci jako skupina a ne jako jednotlivci. Naladěním se na ostatní ve skupinových aktivitách jsou u žáků rozvíjeny sociální a občanské schopnosti.

* Rozcvičení mluvidel a hlasivek

Realizátor vypne hudbu a vyzve žáky, aby si stoupili do kruhu. Realizátor vysvětluje jednotlivé úkony na uvolnění mluvidel a dechu a dělá je zároveň s žáky. Začíná se dýcháním do břicha, do žeber, do hrudníku a dech se vypouští na písmeno „s“. To se 3krát opakuje. Po té se třením zahřejí dlaně a přikládají se na obličej, který se promáčkává jako „těstíčko“, vytahuje se čelo, uši a 3krát se co nejvíce vyplázne jazyk. Jazyk následně projíždí celou dutinou ústní, jako při „čištění zubů od jídla“, rty jsou zavřené. Následuje děláním šklebících grimas na uvolnění mimických svalů. Naváže se děláním „koníka“ - brrr přes rty, „cililink“ - rozcvičení jazyka, „čertík“ - jazykem blblbl. Poslední část je cvičení na sílu hlasu. Žáci si představí, že drží v ruce míček a spolu s výkřikem ho musí hodit na člověka na druhé straně kruhu, pak přes celou místnost, pak si představit, že stojí na jednom kopci a míček hází na druhý kopec a nakonec se snaží svým hlasem „posunout nebo prorazit zed“.

* Asociace, tvorba příběhu

Realizátor účastníky nechá rozdělit do dvou přibližně stejných skupin a nechá je vytvořit kruh. Každý kruh pracuje samostatně. Realizátor se žáků ptá, zda už někdy slyšeli slovo asociace. Všichni společně se snaží termín definovat. Žáci mají právo použít vždy jedno slovo a to slovo musí být vždy asociací na slovo, které řekl účastník po jejich pravé ruce. Vždy mluví jen jeden, asociální tok může projet i několik koleček za sebou, důležité je hlídat rytmus a kontinuitu. Následuje tvorba jednoduchého příběhu. Realizátor dá téma a účastníci se snaží během dvou koleček, kdy každý opět může říci pouze jedno slovo, odvyprávět příběh s úvodem, zápletkou a koncem. Realizátor navazuje na to, co si s žáky řekli o pravidlech příběhu při společném bloku **Komiks, gag, pointa**. Takových témat dostanou obě skupiny tak 3 - 4. Rozšířením tohoto cvičení je, že každý může říci krátkou jednoduchou větu a kolečko projede jen jednou. Realizátor opět zadá téma, vyzkouší se alespoň 2krát. Cvičením mluveného projevu a konkrétně asociací je u žáků rozvíjena komunikace v mateřském jazyce.

* Tvorba příběhu v celé skupině

Nakonec se obě skupiny propojí, realizátor určí téma, každý může říci jen jednu jednoduchou větu a během jednoho či dvou koleček se snaží žáci vytvořit a pointovat příběh.

* Příběh s příkazem - překážkou

Realizátor nechá účastníky vytvořit dvojice. Jeden z dvojice vypráví příběh a druhý mu ho tzv. upravuje pomocí „příkazů“, hesel: LŽEŠ, PŘEHÁNEJ, ROZVEĎ TO, POKRAČUJ. Po chvilce vyzve žáky, aby se prohodili a cvičení se opakuje.

V závěru aktivity realizátor se žáky projde, co všechno si rozcvičili a mohou svobodně používat. Po celou dobu aktivity žáci plněním úkolů a sebereflexí rozvíjí schopnost učit se.

Uzavření

Realizátor spolu s žáky znovu zopakuje, na co byla jednotlivá cvičení zaměřena, co procvičovali, co trénovali? Dech, hlas a myšlenka, kterou chci říci, je pro člověka při mluveném projevu to nejdůležitější.

Poznámky

Cvičení na sebe kontinuálně navazují, aby se postupně žáci uvolňovali a byli schopní kreativně tvořit. Nejprve je potřeba uvolnit tělo, pak dech a hlasivky a pak se zaměříme na myšlenku. Mezi žáky mohou být velké rozdíly. Cvičení jsou koncipovaná tak, aby nikdo neměl pocit, že mu něco nejde nebo skupinu brzdí. Je zde prostor pro osobní přístup a tempo zvolit podle dynamiky skupiny.

Odkazy

Pomůcky a materiál

Položka	Počet
Počítač	1

Položka	Počet
Play list songů	
Reproduktor	

Aktivita nemá přílohy.

From:

<https://mscb.vida.cz/> - **MSCB**

Permanent link:

<https://mscb.vida.cz/skolam/virus/aktivita/15/3>

Last update: **2020/11/23 13:08**

